

การพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนภาคกลาง :

กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดปทุมธานี

Developing the Potential Leaders to Step Into Asean Economic Community Central:

A Case Study of Phanakhon si Ayutthaya and Pathumthani Province.

ทวีพงษ์ รินนาศักดิ์¹

Thawepong Rinnasak¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผู้นำที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่น 2) ศึกษาค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยผู้นำที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่น 3) ศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมของผู้นำความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างจากผู้นำท้องถิ่นจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดปทุมธานี จำนวน 500 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่น พฤติกรรมผู้นำ คุณลักษณะผู้นำ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ การเตรียมความพร้อมของผู้นำและศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.84, 0.87, 0.89, 0.89, และ 0.91 และแบบสัมภาษณ์ 12 ชุด แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน คือ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านการศึกษา 3) ด้านสังคม 4) ด้านวัฒนธรรม 5) ด้านสาธารณสุข การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยผู้นำ ทั้ง 4 ปัจจัยมีความสัมพันธ์กับศักยภาพผู้นำท้องถิ่น เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ เท่ากับ 0.77 แสดงว่า ปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยอธิบายความแปรปรวนของการพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่นร้อยละ 60.3 2) ปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยมีผลต่อการพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.37, 0.35 และ 0.09 ยกเว้นด้านคุณลักษณะผู้นำไม่มีผล 3) แนวทางการเตรียมความพร้อมของผู้นำ มีการส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้ตามมาตรฐานสากล การบริการการท่องเที่ยว พัฒนาคุณภาพด้านการศึกษา ภาษาอาเซียน และพัฒนาความร่วมมือด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ให้ความสำคัญการดูแลสุขภาพ การป้องกันและควบคุมการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ

คำสำคัญ: ปัจจัยผู้นำ ศักยภาพผู้นำท้องถิ่น ประชาคมอาเซียน

¹ ศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*

Abstract

The objectives of this research were 1) study of the relationship between the Leaders factor that effect to Potential Leaders Into Asean Economic Community and 2) study the beta weight of the Leaders factor to Potential Leaders Into Asean Economic Community 3) preparation of leaders ready to ASEAN community. The sample of Phanakorn si Ayutthaya province and Pathumthani Province of 500 .The instruments use the research were questionnaire about Potential Leaders to Step Into Asean Economic Community. The reliability of instrument were 0.84, 0.87, 0.89, 0.89 and 0.91 and 12 structured interview forms. The data were analyzed by mean, standard division, multiple correlation and multiple regression analysis.

The research findings were as follows: 1) The Factor, a leader 4 variable were relationship between Potential Leaders Into Asean Economic Community which were statistically at 0.01 level. All factor variance of information to Potential Leaders at 60.3 percentage 2) Factor leader 3 factor that effect to Potential Leaders which were statistically at 0.01 and beta weight of the Leaders factor were equaled 0.37,0.35 and 0.09 .Expected Attribute Leader not effect. 3) Guidelines for preparation of a leader. With the promotion of agricultural products of the people, according to international standards. The travel service has developed a high quality education to promote knowledge of the language and development of ASEAN cooperation, culture, art, religion .Focus on access to health care to the local people. The prevention and control of sexually transmitted disease awareness that may occur in the locality.

Keywords: leader factors, potential local leaders, Asean Economic Community

บทนำ

ประชาคมอาเซียนมี 3 เสาหลัก เสาหลักแรกคือ ประชาคมการเมือง ความมั่นคงอาเซียน มีค่านิยมร่วมกัน และส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ เสาหลักสองคือ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นตลาดเดียวเป็นฐานการผลิตร่วมกันเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้า การบริการ การลงทุน และแรงงานฝีมือระหว่างประเทศสมาชิกโดยเสรี นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้อาเซียนสามารถรวมตัวเข้ากับประชาคมโลกส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยขยายปริมาณการค้าการลงทุนภายในภูมิภาค ลดการพึ่งพาทลาดในประเทศที่สาม รวมไปถึงยังสามารถสร้างอำนาจการต่อรองศักยภาพในการแข่งขันของอาเซียนในเวทีเศรษฐกิจโลก เสาหลักสามคือ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เป็นศูนย์กลางสังคมที่เอื้ออาหารแบ่งปัน และประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี มีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน (อภิญา เลื่อนฉวี, 2554)

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นหน่วยทางการปกครองระดับล่างที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ที่จะต้องศึกษาความเข้าใจผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับท้องถิ่นของตนจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะเป้าหมายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมได้แก่ การสร้างความกินดีอยู่ดีให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งนับเป็นเป้าหมายเดียวกันกับเป้าหมายของประชาคมอาเซียน (จิรวัดน์ เจริญสุข, 2555)

ผู้นำท้องถิ่นถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่จะต้องมีการปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมการปรับตัวที่สำคัญที่สุด ก็คือเรื่องทัศนคติ ประเทศไทย จะเป็นประเทศที่ต้องอยู่ร่วมกับประเทศอื่นๆ

อีก รวม 10 ประเทศ ผู้นำท้องถิ่นไม่ใช่แค่ผู้นำของอำเภอหรือตำบล ในประเทศไทยอีกต่อไป จะต้องเป็นผู้นำในชุมชนเดียว (One Community) คือ ชุมชนอาเซียน การปรับตัวที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ ความใฝ่รู้ คือ สร้างให้ท้องถิ่นเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เปิดเวทีให้ชาวบ้านได้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนกัน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ของท้องถิ่นก็ต้องมีความใฝ่รู้ และต้องมีเจ้าหน้าที่ดูแลกิจกรรมที่เกี่ยวกับ “อาเซียน” เป็นพิเศษ การพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ก็เป็นสิ่งสำคัญที่สุด คือ การพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ประชาชน เกษตรกรและธุรกิจ ในระดับชุมชน สอดคล้องกับกรมสรรพากร ที่เสนอว่า การเตรียมความพร้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สู่ประชาคมอาเซียน AEC. (online)

จากบทสรุปในข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้นำท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงได้สรุปปัจจัยผู้นำ ซึ่งประกอบด้วย แรงจูงใจ ลักษณะนิสัย ทัศนคติ ความรู้ และทักษะ ที่มีผลต่อศักยภาพของผู้นำท้องถิ่นต่อประชาคมอาเซียน ซึ่งปัจจัยที่กล่าวมานี้ มีความเชื่อมโยงต่อ พฤติกรรมผู้นำ คุณลักษณะผู้นำ สถานการณ์ของผู้นำและการเตรียมความพร้อมของผู้นำที่จะก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เพราะปัจจัยผู้นำเหล่านี้จะมีผลต่อการพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านสาธารณสุข ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยผู้นำท้องถิ่นที่ผลต่อศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภาคกลาง: ศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดปทุมธานี เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมที่จะก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้อย่างเต็มที่และสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ ซึ่งหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน องค์การต่างๆ สังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผู้นำที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่น
2. เพื่อหาคำแนะนำนักควมสำคัญของปัจจัยผู้นำที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่น
3. ศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมของผู้นำความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คือ ผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ นายก รองนายก ประธานสภา รองประธานสภา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดปทุมธานี จำนวน 672 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ประกอบด้วย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 349 คน และจังหวัดปทุมธานี จำนวน 151 คน รวม 500 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 12 คน จากนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 6 คน และจังหวัดปทุมธานี จำนวน 6 คน โดยวิธีเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยผู้นำ

- 1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล
- 1.2 พฤติกรรมผู้นำ
- 1.3 คุณลักษณะผู้นำ
- 1.4 สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ
- 1.5 การเตรียมความพร้อมของผู้นำ

2. ตัวแปรตาม คือ ศักยภาพผู้นำท้องถิ่น

เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน มี 5 ด้าน ได้แก่

- 2.1 ด้านแรงจูงใจ
- 2.2 ด้านลักษณะนิสัย
- 2.3 ด้านทัศนคติ
- 2.4 ด้านความรู้
- 2.5 ด้านทักษะ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยผู้นำ 4 ปัจจัย ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำ คุณลักษณะผู้นำ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ และการเตรียมความพร้อมของผู้นำมีความสัมพันธ์กับศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
2. มีน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอย่างน้อย 1 ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

1. ในการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 6 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และรายได้ต่อเดือน
ตอนที่ 2 พฤติกรรมผู้นำ จำนวน 24 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เป็น 5 ระดับ
ตอนที่ 3 คุณลักษณะผู้นำ จำนวน 27 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เป็น 5 ระดับ
ตอนที่ 4 สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เป็น 5 ระดับ
ตอนที่ 5 การเตรียมความพร้อมของผู้นำ จำนวน 29 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เป็น 5 ระดับ
ตอนที่ 6 ศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านแรงจูงใจ
2. ด้านลักษณะนิสัย
3. ด้านทัศนคติ
4. ด้านความรู้
5. ด้านทักษะ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เป็น 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.84, 0.87, 0.89, 0.89 และ 0.91

2. ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนโดยแบ่งออกเป็น 5 ประเด็น คือ

2.1 ด้านเศรษฐกิจ

2.2 ด้านการศึกษา

2.3 ด้านสังคม

2.4 ด้านวัฒนธรรม

2.5 ด้านสาธารณสุข โดยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

การรวบรวมข้อมูล

เชิงปริมาณ

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดปทุมธานี

2. ดำเนินการแจกแบบสอบถามกับผู้นำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อคำถามด้วยตนเอง

3. รวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาจากผู้นำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของจำนวนแบบสอบถาม 500 ชุด จากนั้นทำการตรวจสอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

เชิงคุณภาพ

1. เป็นข้อมูลที่ได้รวบรวมด้วยการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดปทุมธานีเกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 12 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และ รายได้ต่อเดือน

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำ คุณลักษณะผู้นำ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ การเตรียมความพร้อมของผู้นำ และศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

1.3 การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผู้นำด้านพฤติกรรมผู้นำ ด้านคุณลักษณะผู้นำ ด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำด้านการเตรียมความพร้อมของผู้นำ กับศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

1.4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ใช้วิเคราะห์ตัวพยากรณ์ร่วมเพื่อทำนายตัวแปรที่จะศึกษาโดยพยากรณ์ศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนด้วยปัจจัยผู้นำท้องถิ่น

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 ผู้วิจัยจะเขียนรายงานผลข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยเชิงคุณภาพในรูปแบบพรรณนารายกรณี โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาและอาศัยกรอบแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องร่วมวิเคราะห์คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์

2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดปทุมธานี โดยจะใช้วิธีการจดบันทึกและบันทึกบทสนทนารายละเอียดต่างๆ

2.3 หลังจากสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการถอดเทปบทสัมภาษณ์ และตรวจสอบเนื้อหาการสัมภาษณ์โดยอ่านบทสัมภาษณ์ทั้งหมด เปรียบเทียบกับการฟังเทปสัมภาษณ์ซ้ำหลายรอบ และนำเสนอเนื้อหาที่ได้ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง

ก่อนนำลงในรายงานการวิจัย โดยจะรายงานเรียงตามข้อคำถาม ซึ่งเป็นแนวคิดของคำตอบแต่ละท่านในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

1.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัย ทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำ คุณลักษณะผู้นำ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ

ผู้นำ และการเตรียมความพร้อมของผู้นำกับศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน มีค่าเท่ากับ 0.77 ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรปัจจัยทั้งหมดรวมกันอธิบายความแปรปรวนของศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ได้ร้อยละ 60.3 และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าน้ำหนักความสำคัญโดยใช้ค่า (t-test) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่น

ตัวแปร	b	SE _b	β	t	p
สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ X ₃	.371	.023	.511	16.434	.000**
พฤติกรรมผู้นำ X ₁	.355	.027	.391	13.083	.000**
การเตรียมความพร้อมของผู้นำ X ₄	.098	.025	.119	4.000	.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าน้ำหนักความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยทั้ง 4 ตัวแปรมีผลต่อศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ยกเว้น ตัวแปรคุณลักษณะผู้นำที่ไม่มีผลต่อศักยภาพผู้นำท้องถิ่น โดยตัวแปรที่มีผลต่อศักยภาพผู้นำท้องถิ่นมากที่สุด ได้แก่ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปแบบมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.37 รองลงมา ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำ และการเตรียมความพร้อมของผู้นำ โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปแบบมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.35 และ 0.09 ตามลำดับ

3. แนวทางการเตรียมความพร้อมของผู้นำ

3.1 ด้านเศรษฐกิจควรส่งเสริมให้ประชาชนลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตทางด้านการเกษตร การบริการในท้องถิ่น

3.2 ด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้ได้มาตรฐานสากล

3.3 ด้านสังคมควรมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากยาเสพติด การป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

3.4 ด้านการศึกษา ควรเน้นภาษาที่ใช้สื่อสารและการทำงาน เช่น ภาษาอังกฤษ มาลาญ เป็นต้นพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารในการรับมือกับประชาคมอาเซียน

3.5 ด้านวัฒนธรรม พัฒนาความร่วมมือเผยแพร่ แลกเปลี่ยน และเชื่อมโยงด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาความร่วมมือและความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน

3.6 ด้านสาธารณสุข ควรให้ความสำคัญกับการเข้าถึงการดูแลสุขภาพของคนในท้องถิ่น การป้องกันและควบคุมการให้ความรู้โรคติดต่อ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถอภิปรายผล ประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยพฤติกรรม ผู้นำ มีความสัมพันธ์กับศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อ ก้าวสู่ประชาคมอาเซียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้ เป็นเพราะ พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นที่มีความสามารถในด้าน ต่างๆ เช่น ผู้นำที่มีพฤติกรรมในการแก้ปัญหาได้ดี มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องนั้น จะมีความสามารถ พัฒนาตนเองมี วิสัยทัศน์ในการบูรณาการท้องถิ่น ของตนให้เชื่อมโยงเพื่อของประชาคมอาเซียนได้เป็น อย่างดี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญเดือน กามินี (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจใน การปฏิบัติงานของพนักงานครูเทศบาลในจังหวัด ชลบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำ ของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูเทศบาลใน จังหวัดชลบุรี คุณลักษณะผู้นำ มีความสัมพันธ์กับ ศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้เป็นเพราะคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นในด้าน ต่างๆ เช่นยึดหลักคุณภาพในการบริหารงาน การมี ความเชื่อมั่นในตนเอง มีการวางแผนในการทำงาน นั้น จะมีผลทำให้ผู้นำท้องถิ่น ได้มีมาตรการหรือ แผนรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนการแข่งขัน การตลาด ตลอดจนทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม สามารถ ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียน ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีแก่ชุมชน ท้องถิ่นในอนาคต แก่ผู้นำชุมชนและประชาชน ในท้องถิ่นเพื่อเรียนรู้และปรับตัวในการวางแผน ชุมชนท้องถิ่นเพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคม อาเซียนต่อไป สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณัฐนิภา คุปรัตน์ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะผู้นำกับประสิทธิผลภาวะผู้นำของ

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร พบว่า คุณลักษณะผู้นำได้แก่ คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ คุณลักษณะทางแรงจูงใจ และคุณลักษณะทาง ทักษะ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลภาวะผู้นำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำมี ความสัมพันธ์กับศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้เป็นเพราะในการบริหาร สถานการณ์ของผู้นำท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นในด้าน สภาพแวดล้อมหรือบุคลากร ผู้นำจะมีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นและเสริมสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเพื่อเข้า สู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรให้ มีความพร้อม เช่น ภาษา เอกสารต่างๆ เพื่อเตรียม ตัวเข้าสู่ประชาคมท้องถิ่น เช่นกัน สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ อุมาพร วงศ์ประยูร (2545) ได้ศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัย สถานการณ์ คุณลักษณะของงานกับการปฏิบัติงาน ตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ในหน่วยบริการ ปฐมภูมิ โรงพยาบาลชุมชน พบว่า พฤติกรรมของ ผู้นำ ประสิทธิภาพการทำงาน ปัจจัยสถานการณ์และ คุณลักษณะของงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ การปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพใน หน่วยบริการปฐมภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

การเตรียมความพร้อมของผู้นำสู่ อาเซียน มีความสัมพันธ์กับศักยภาพผู้นำท้องถิ่น เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้นำจะต้อง มีการเตรียมความพร้อม เช่น การค้นคว้า หาความรู้ ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ การมีจิตสำนึกร่วมกันกับชุมชน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ คนพศ ลิทธิเลิศ และทริโกศ เอี่ยมจรูญ (2554) ได้ศึกษา

เรื่องคุณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่าคุณลักษณะของนักศึกษาด้านทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาคน ทักษะพลเมืองและความรับผิดชอบ ต่อสังคม ทักษะพื้นฐาน และเจตคติมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มพยากรณ์ 3 ตัวแปร สามารถรวมพยากรณ์ศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.777 สามารถพยากรณ์ศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้ร้อยละ 60.3 และมีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์เท่ากับ 0.229 ดังนั้น ศักยภาพผู้นำท้องถิ่น = 0.371 (สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ)+0.355 (พฤติกรรมผู้นำ)+0.098 (การเตรียมความพร้อมของผู้นำ) ซึ่งตัวแปรที่มีผลสูงสุด คือ ด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ รองลงมาคือ พฤติกรรมผู้นำ และการเตรียมความพร้อมของผู้นำ ทั้งนี้เนื่องจาก สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำนั้นจะเป็นตัวกำหนดว่าในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น จะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นสังคม การศึกษา เศรษฐกิจ หรือการท่องเที่ยว ดังนั้นผู้นำท้องถิ่นจะต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เข้ามาและมีการเตรียมความพร้อมที่ดี เพื่อสามารถรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับ (วุฒิสภา ต้นไชย, 2557) กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับประเทศไทย จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การวิเคราะห์ว่าในแต่ละพื้นที่ แต่ละจังหวัดจะได้รับผลกระทบในแต่ละเรื่องอย่างไร เกี่ยวข้องในระดับใด ได้รับผลกระทบในระดับใด มีกลุ่มหรือ หน่วยงานหรือองค์กรใดเกี่ยวข้องบ้าง แม้กระทั่งการวิเคราะห์ว่าพื้นที่ใดได้รับผลกระทบในเรื่องเดียวกัน รวมทั้ง การวิเคราะห์ว่ามีเรื่องใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อทุกจังหวัด ทุกพื้นที่

เป็นต้น สิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการนี้เรียกว่าเป็นการศึกษาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) และการวิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder Analysis) ของประชาคมอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผน บริหารงานและดำเนินงานเพื่อ “ตั้งรับ” กับประชาคมอาเซียน ส่วนตัวแปรที่ไม่มีผลต่อศักยภาพผู้นำท้องถิ่น คือ คุณลักษณะผู้นำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คุณลักษณะผู้นำในด้านบุคลิกภาพบุคลิกภาพเป็นเพียงคุณลักษณะทางด้านร่างกายซึ่งบุคลิกภาพนั้น ไม่มีผลต่อการบริหารหรือการพัฒนาศักยภาพเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของท้องถิ่น

3. แนวทางการเตรียมความพร้อมของผู้นำ มีดังนี้ ด้านเศรษฐกิจควรส่งเสริมให้ประชาชนลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การบริการในท้องถิ่น ด้านการท่องเที่ยวรวมถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้ได้มาตรฐานสากล ด้านสังคมควรมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากยาเสพติด การป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ด้านการศึกษา ควรเน้นภาษาที่ใช้สื่อสารและการทำงาน เช่น ภาษาอังกฤษ มาลาญ เป็นต้นพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารในการรับมือกับประชาคมอาเซียน ด้านวัฒนธรรมมีการพัฒนาความร่วมมือ เผยแพร่ แลกเปลี่ยน และเชื่อมโยงด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาความร่วมมือและความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน และในด้านสาธารณสุขควรให้ความสำคัญกับการเข้าถึงการดูแลสุขภาพของคนในท้องถิ่น การป้องกันและควบคุมการให้ความรู้โรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้น ทั้งนี้เพราะ ผู้นำท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับ ความเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับพื้นที่ ประชาชน ชุมชน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม

หรือสาธารณสุข ผู้นำท้องถิ่นจะต้องเตรียมรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้นอันเป็นผลกระทบจากประชาคมอาเซียนได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวีราร อุตร์เลิศ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การเตรียมความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน กรณีศึกษา: พื้นที่เทศบาลตำบลบ้านแยงอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมของท้องถิ่นเกี่ยวกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในด้านต่างๆ ทั้งทางสังคมวัฒนธรรม การศึกษา เศรษฐกิจ การบริการและการท่องเที่ยว ยังอยู่ในระดับที่น้อย ส่วนด้านสาธารณสุขอยู่ในระดับปานกลางมาตรฐานเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อเป็นพื้นฐานต่อยอดการพัฒนาในพื้นที่ระดับอำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก และในระดับประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

1. จากผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมผู้นำมีความสัมพันธ์ และมีผลต่อศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น เช่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรมีการอบรมพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่น และมีหน่วยงานเข้ามาประเมินผลพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่นอีกด้วย
2. จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะผู้นำมีความสัมพันธ์ และมีผลต่อศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรมีการประเมินคุณภาพในการบริหารงานของผู้นำท้องถิ่น รวมทั้ง

ผู้นำท้องถิ่นควรมีการจัดทำแผนชุมชนท้องถิ่นเพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3. จากผลการวิจัย พบว่า สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำมีความสัมพันธ์ และมีผลต่อศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ดังนั้น ผู้นำจะต้องจัดทำแผนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น และการพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อม เช่น ภาษา เอกสารต่างๆ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมท้องถิ่น

4. จากผลการวิจัย พบว่า การเตรียมความพร้อมของผู้นำมีความสัมพันธ์ และมีผลต่อศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรจัดทำหนังสือเผยแพร่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพท้องถิ่นต่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนและแจกให้กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ และมีการจัดอบรมระบบสารสนเทศ ภาษาอาเซียนให้กับผู้บริหาร และข้าราชการท้องถิ่นเพื่อให้ความรู้ต่อการพัฒนาศักยภาพท้องถิ่นต่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่นอกเหนือจากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อจะได้ข้อมูลจากทุกภาคส่วนมาวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำ
2. เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้ ตัวแปรปัจจัยสามารถอธิบายความแปรปรวนของศักยภาพผู้นำท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียนได้ร้อยละ 60.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
3. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างปัจจัยภาวะผู้นำต่อการพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กรมสรรพากร. (2558). การเตรียมความพร้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประชาคมอาเซียน AEC. สืบค้น 2 มีนาคม 2558, จาก <http://www.dannok.go.th/>
- คณพศ ลิทธิเลิศ และทวีโภค เอี่ยมจรูญ. (2554). คุณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- จีรวัฒน์ เจริญสุข. (2555). องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการปรับตัวเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วารสารสถาบันพระปกเกล้า, 10(3), น.107-129.
- ณัฐนิภา คูปรัตน์. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับประสิทธิผลภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเตือน กามินี. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูเทศบาลในจังหวัดชลบุรี. (ปริญญาโทปริญญาโทมหาบัณฑิต). ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- วีรากร อุดรเลิศ. (2555). การเตรียมความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน กรณีศึกษา: พื้นที่เทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก. (ปริญญาโทปริญญาโทมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2557). องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น : “รับ” และ “รุก” อย่างไรกับประชาคมอาเซียน. วารสารสถาบันพระปกเกล้า, 10(3), น. 107-129.
- อภิญา เลื่อนฉวี. (2554). การเตรียมความพร้อมประเทศไทยสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วารสารสถาบันพระปกเกล้า, 10(1), น. 21-22.
- อุมาพร วงศ์ประยูร. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยสถานการณ์ คุณลักษณะของงานกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ในหน่วยบริการปฐมภูมิ โรงพยาบาลชุมชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.